

RESOLUTIE over de ondersteuning van kinderen die betrokken zijn in een complexe scheiding van de ouders

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° de conceptnota voor nieuwe regelgeving van Katrien Schryvers, Maaïke De Rudder, Vera Jans, Loes Vandromme, Hilâl Yalçın en Sofie Mertens over de bescherming van kinderen die betrokken zijn in een hoogconflictueuze scheiding van de ouders en de hoorzitting die daarover op 3 mei 2023 heeft plaatsgevonden in de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding van het Vlaams Parlement (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1482/1-2);
 - 2° het Vlaamse regeerakkoord 2024-2029 (*Parl.St.* VI.Parl. 2024-25, nr. 31/1), waarin het engagement wordt uitgesproken om sterker in te zetten op de preventie van escalerende conflicten bij scheidingen;
 - 3° de kinderrechten die vervat zijn in verschillende verdragen en wetten, en die bepalen dat het belang van het kind altijd de eerste overweging moet zijn bij elke beslissing die het kind aangaat;
 - 4° het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld van 2011, dat stelt dat de belangen en de veiligheid van kinderen altijd voorop moeten staan;
 - 5° het lopende project vanuit het agentschap Opgroeien om te komen tot een gecoördineerde aanpak van complexe scheidingen;
- overwegende dat:
 - 1° ongeveer een op de vier kinderen een scheiding van hun ouders meemaakt;
 - 2° de scheiding van de ouders een ernstige impact kan hebben op het mentale welzijn en de ontplooiingskansen van kinderen, des te meer als de scheiding in een conflictueuze sfeer plaatsvindt en de ouders er niet toe komen om goede afspraken te maken;
 - 3° kinderen beter met de scheiding kunnen omgaan als ze het gevoel hebben dat ze goed geïnformeerd worden over de scheiding, en zich betrokken, gehoord en begrepen voelen;
 - 4° veel kinderen niet weten of en op welke manier ze door de familierechter gehoord kunnen worden, welke inspraak ze kunnen krijgen in beslissingen die hun aangaan, en dat ze de mogelijkheid hebben om een vertrouwenspersoon mee te nemen op hun gesprek met de familierechter;
 - 5° bij een complexe scheiding het risico bestaat dat het belang van het kind niet meer voorop wordt geplaatst of dat het kind wordt ingezet in het conflict;
 - 6° de familierechter over veeleer beperkte mogelijkheden beschikt om te handelen in het belang van het kind bij een complexe scheiding en een zaak niet rechtstreeks kan doorgeven aan de jeugdrechter die verdere maatregelen kan opleggen in het belang van het kind;
 - 7° de familierechtelijke overeenkomst, die alleen verplicht is in het kader van een echtscheiding op grond van onderlinge toestemming, zich beperkt tot het verblijf, het ouderlijk gezag en het onderhoudsgeld, terwijl een ouderschaps- of opvoedingsplan, dat niet verplicht is, de ambitie heeft om verder te gaan door bepalingen op te nemen die betrekking hebben op de opvoeding, de betrokkenheid van een eventuele nieuwe partner of co-ouder, het uitwisselen van informatie enzovoort;

- 8° een rechter een gezin kan doorverwijzen naar een neutrale bezoekeruimte, die meestal is ingebed in een centrum voor algemeen welzijnswerk (CAW) als er na het uiteengaan van de ouders moeilijkheden zijn bij de omgang of omgangsregeling met de kinderen;
 - 9° een rechter die een gezin naar een neutrale bezoekeruimte bij een CAW verwezen heeft, door de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 9 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende het algemeen welzijnswerk, niet op de hoogte kan worden gebracht van het verloop van die ontmoeting, hoewel de begeleide bezoeken heel wat nuttige informatie kunnen opleveren voor de familierechter over de manier waarop de ouders met hun kind omgaan;
 - 10° bemiddeling of een ouderschapsplan scheidende ouders kan helpen om goede afspraken te maken, ook met betrekking tot de kinderen;
 - 11° hardnekkig blijven inzetten op bemiddeling er ook toe kan leiden dat het conflict alleen maar blijft voortduren en dat er ondertussen niets ten goede voor de kinderen verandert. Een traject van parallel ouderschap kan in dat geval helpen om de focus weer op het kind te leggen;
 - 12° kinderen die geconfronteerd worden met de scheiding van hun ouders, niet alleen moeten kunnen rekenen op begrip voor hun situatie vanuit de verschillende omgevingen waarin ze zich bewegen, maar ook op gespecialiseerde begeleiding als die nodig blijkt;
 - 13° het contact met lotgenoten een extra vorm van erkenning en ondersteuning kan bieden voor kinderen van wie de ouders gescheiden zijn, op voorwaarde dat die lotgenotengroepen goed omkaderd zijn en er niet toe leiden dat die kinderen zich anders voelen dan andere kinderen;
 - 14° het belangrijk is dat mensen die vanuit een professionele of vrijwillige context vaak in contact komen met kinderen, weten welke stappen ze moeten zetten als ze vermoeden dat het kind ernstig lijdt onder een situatie van complexe scheiding;
- vraagt aan de Vlaamse Regering om:
- 1° in overleg te treden met relevante terreinpartners om duidelijkheid te hebben over de expertise die er bij de verschillende organisaties aanwezig is op het vlak van kinderen en complexe scheidingen;
 - 2° de wetenschappelijke kennis over de impact van een scheiding op het welzijn van kinderen, en evidencebased methodieken in de hulpverlening en bemiddeling, gericht te vertalen naar het beleid;
 - 3° bestaand onderzoek over de oorzaken van en oplossingen voor contactbreuken tussen ouders en kinderen na een scheiding te bundelen en na te gaan of er bijkomend onderzoek nodig is;
 - 4° scholen vanuit de CLB's te ondersteunen bij het pedagogisch handelen als ze vaststellen dat kinderen negatieve gevolgen dragen van een complexe scheiding, en daar zo nodig relevante zorgactoren bij te betrekken;
 - 5° scholen te ondersteunen vanuit de CLB's bij het administratief-organisatorisch omgaan met (kinderen van) gescheiden ouders, onder meer door het delen van goede praktijken daarover;
 - 6° ervoor te zorgen dat het handelingskader voor jeugdhulpverleners in het omgaan met kinderen die betrokken zijn in een complexe scheiding, dat het agentschap Opgroeien momenteel aan het uitwerken is, voldoende ingang vindt in de brede hulpverlening en ook specifiek aandacht heeft voor de context van intrafamiliaal geweld;
 - 7° vrijetijdsorganisaties te informeren over specifieke problemen die gekoppeld zijn aan de bijzondere thuissituatie en worden veroorzaakt door de mogelijk conflictueuze relatie van de ouders van minderjarige leden;

- 8° de preventieve werking van de Huizen van het Kind te versterken door hun expertise op het vlak van scheiding en het samenleven in nieuw samengestelde gezinnen uit te breiden, en door gerichte informatie en ondersteuning breed toegankelijk te maken voor ouders en hun kinderen, met als doel conflicten zo veel mogelijk te voorkomen;
- 9° initiatieven die lotgenotencontacten mogelijk maken voor kinderen met gescheiden ouders te faciliteren en te onderzoeken hoe ze blijvend kunnen worden ondersteund;
- 10° de meerwaarde van een ouderschapsplan en de beschikbare formats daartoe te evalueren op basis van ervaringen in binnen- en buitenland, met specifieke aandacht voor de mate waarin die formats tegemoetkomen aan de noden van kinderen;
- 11° een aanbod van gespecialiseerde multidisciplinaire hulpverlening bij complexe scheidingen te ontwikkelen, en daarbij ook te kijken naar de onderliggende oorzaken van het conflict en in te zetten op de mogelijkheid van een eenzijdige bemiddeling, waarbij één ouder apart begeleid wordt in parallel ouderschap;
- 12° de huidige werkwijze voor de verslaggeving vanuit de neutrale bezoekenruimten aan de familierechter te evalueren en zo nodig bij te sturen. Het doel daarvan is ervoor te zorgen dat de familierechter gefundeerde besluiten kan nemen waarbij het belang van het kind vooropstaat en eventuele tijdrovende bijkomende onderzoeken te vermijden;
- 13° te blijven inzetten op het inperken van de wachttijden bij de neutrale bezoekenruimten;
- 14° in de neutrale bezoekenruimten, in de mate van het mogelijke en rekening houdend met de beschikbaarheid van voldoende begeleiding, sterker in te zetten op de mogelijkheid van bezoek in een vertrouwde context;
- 15° initiatief te nemen zodat de mogelijkheid om gedeeld verblijf van kinderen te registreren in het verblijfsregister beter bekend wordt, en steden en gemeenten te stimuleren om dezelfde voordelen toe te kennen aan kinderen, ongeacht of ze in het verblijfsregister dan wel in het bevolkingsregister ingeschreven zijn;
- 16° een kader uit te werken zodat informatie vanuit het ondersteuningscentrum jeugdzorg (OCJ) kan doorstromen naar de familierechter, zowel over het kind in kwestie als over eventuele (plus)broers en -zussen, op vraag van de familierechter of op initiatief van het OCJ zelf als dat beschikt over informatie die de familierechter nodig heeft om een gegronde beoordeling te maken;
- 17° aan de Federale Regering te vragen dat ze:
 - a) een kader uitwerkt zodat, als een familierechter bij een complexe scheiding vaststelt dat er sprake is van verontrusting, de zaak vanuit het openbaar ministerie zonder vertraging kan worden doorverwezen naar een jeugdrechter en de nodige beschermingsmaatregelen kunnen worden genomen;
 - b) goede praktijken op het vlak van ondersteunen en informeren op maat van kinderen verder in kaart brengt, zowel binnen als buiten de context van de rechtbank, en goede initiatieven mee bekend blijft maken;
 - c) ervoor zorgt dat het deskundigenonderzoek dat de familierechter kan opleggen, binnen een korte tijdspanne kan worden afgehandeld;
 - d) ervoor zorgt dat mensen die scheiden, goed weten wat bemiddeling precies inhoudt, en in te zetten op een voldoende sterk en toegankelijk bemiddelingsaanbod;

[4]

- e) ervoor zorgt dat bemiddeling voldoende wordt ingezet in die situaties waarin bemiddeling aangewezen is en verzekert dat de stem van de kinderen daarin ook gehoord wordt.

AANGENOMEN DOOR HET VLAAMS PARLEMENT,

Brussel, 14 januari 2026.

Griffier,

Voorzitter,